

Phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam: Thực trạng và giải pháp

LÊ TRUNG ĐẠO*
TRẦN THỊ ĐIỆN**
TRẦN VĂN HƯNG***

Tóm tắt: Trong hơn 30 năm kể từ khi có chính sách đổi mới, khu vực kinh tế tư nhân Việt Nam đã đóng vai trò trong sự phát triển của nền kinh tế, đồng thời góp phần huy động các nguồn lực xã hội cho đầu tư phát triển sản xuất kinh doanh, tốc độ tăng trưởng, chuyển dịch cơ cấu kinh tế, tăng thu ngân sách nhà nước, tạo việc làm, cải thiện đời sống nhân dân, bảo đảm an sinh xã hội. Bên cạnh những kết quả đạt được, kinh tế tư nhân vẫn còn nhiều hạn chế như năng suất lao động thấp; Sự liên kết, hợp tác của các doanh nghiệp tư nhân còn yếu, tính cơ cùm còn cao; Năng lực công nghệ của các doanh nghiệp còn lạc hậu, đầu tư của doanh nghiệp cho đổi mới công nghệ chỉ chiếm 0,3% doanh thu; Thiếu những doanh nghiệp “đầu tàu”.

Từ khoá: Khu vực kinh tế tư nhân, vai trò trong phát triển, Việt Nam.

1. Giới thiệu

Trong quá trình chuyển đổi nền kinh tế ở Việt Nam, các thành phần kinh tế ngoài quốc doanh nói chung và thành phần kinh tế dựa trên sở hữu tư nhân và sở hữu cá thể về tư liệu sản xuất đã được khuyến khích phát triển nên đã từng bước khẳng định vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế quốc dân. Loại hình kinh tế tư nhân (KTTN) đã phát triển rộng khắp trong cả nước, địa phương, góp phần quan trọng trong phát triển kinh tế, huy động các nguồn lực vào sản xuất kinh doanh (SXKD), tạo thêm nhiều việc làm, cải thiện đời sống nhân dân, tăng tích lũy, góp phần giữ vững ổn định chính trị - xã hội. Trong những năm qua, khu vực KTTN ngày càng đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam. Cùng với sự đổi mới chính sách kinh tế, ngày càng có nhiều tập đoàn kinh tế hình thành, trong đó có những tập đoàn lớn vươn tầm khu vực. Tuy nhiên, khu vực KTTN của Việt Nam vẫn chưa phát triển tương xứng với tiềm năng. Bài viết phân tích thực trạng phát triển của khu vực KTTN trong thời gian

qua, từ đó đề ra một số giải pháp nhằm phát triển khu vực kinh tế này trong thời gian tới.

2. Quá trình phát triển của kinh tế tư nhân ở Việt Nam

2.1. Khái niệm và quan điểm về kinh tế tư nhân tại Việt Nam

Theo Nguyễn Văn Hào (2005): KTTN là thành phần kinh tế dựa trên chế độ sở hữu tư nhân về tư liệu sản xuất; KTTN là một bộ phận cấu thành nền kinh tế quốc dân; Thành phần KTTN bao gồm: Kinh tế cá thể, tiểu chủ và kinh tế tư bản tư nhân. Trong đó, (i) Kinh tế cá thể, tiểu chủ dựa trên hình thức sở hữu nhỏ về tư liệu sản xuất; Sự khác nhau giữa kinh tế cá thể và kinh tế tiểu chủ: Kinh tế cá thể, nguồn thu nhập hoàn toàn dựa vào lao động và vốn của bản thân và gia đình; Còn kinh tế tiểu chủ, tuy nguồn thu nhập chủ yếu vẫn dựa vào lao động và vốn của bản thân và gia đình nhưng có thuê lao động. (ii) Kinh tế tư bản tư nhân dựa trên hình thức sở hữu tư nhân tư bản chủ nghĩa về tư liệu sản xuất và bóc lột lao động làm thuê.

Nghị quyết Hội nghị lần thứ Năm Ban chấp hành Trung ương Đảng Khóa IX - NQ-14/TW

*** Đại học Tài chính - Marketing